

AKADEMIK

SPRAVODAJCA

APRÍL 2024

AKADÉMIA OZBROJENÝCH SÍL GENERÁLA MILANA RASTISLAVA ŠTEFÁNIKA

AKADEMIK

Spravodajca
Akadémie ozbrojených síl
generála
Milana Rastislava Štefánika

Ročník XX. číslo 6
Akademický rok 2023/2024
mesačník - 10 vydaní ročně

Vydavateľ:

Akadémia ozbrojených síl
generála M. R. Štefánika
Demánová 393
031 01 Liptovský Mikuláš
www.aos.sk
IČO 37 910 337

Redakčná rada:

pplk Ing. Martin CHOVANEC, PhD.
- predseda
tel.: 0960 423070
e-mail: martin.chovanec@aos.sk
Mgr. et Mgr. Erika SZUPERÁKOVÁ
tel.: 0960 422735
e-mail: erika.szuperakova@aos.sk
Ing. Danuša SPILÁ
tel.: 0960 422529
e-mail: danusa.spila@aos.sk

Tlač:

Tlačiareň AOS, Liptovský Mikuláš

Rozširuje:

AOS L. Mikuláš. Nepredajné.
vyšlo 07. 05. 2024
© Akadémia ozbrojených síl
generála M. R. Štefánika
Registračné číslo: **EV 1946/08**

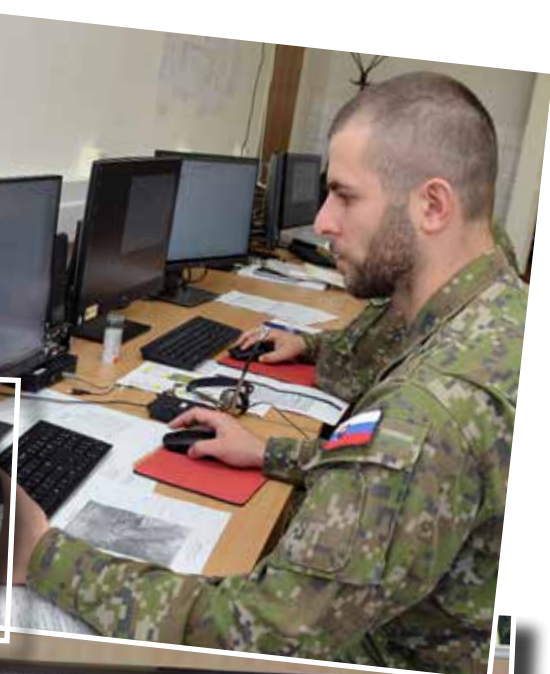
V tomto čísle:

- Rektor AOS bol menovaný do hodnosti brigádneho generála
- vzdali sme úctu bojovníkom za slobodu a mier
- 20. ročník konferencie Degradácia technických systémov
- Pietna spomienka a ocenenie politických väzňov
- Študenti katedry strojárstva víťazne na SECOSAFT 2024
- Zahraničná aktivita kadetov katedry elektroniky
- Budúci piloti na Poľane
- Príprava na certifikáciu v Simulačnom centre AOS
- Prezentácia VŠ na veľtrhoch Alma mater
- Kurzy organizované akadémiou
 - Ukončenie ZVŠK
 - Ukončenie kurzu IPJO
 - Slovensko – člen NATO a EÚ už 20 rokov
 - Súťaž Operation Contra Oppresorum
- Rokovaní komisie NGŠ a rektora AOS
- Kadeti na ostrých trhacích prácach
- Výcvik kadetov - ženistov
- 50 rokov vojenského vysokého školstva na Liptove Spojovacie vojsko - 6. časť
- Strelecká súťaž Krtko cup 2024
- Kadeti na bedmintonovom turnaji v Žiline pod záštitou UNIZA
- Kadeti navštívili žiakov základnej školy

Editoriál

„Život je buď odvážne dobrodružstvo, alebo nič,“ povedala americká autorka Helen Kellerová, ktorá napriek svojim handicapom dokázala vyštudovať univerzitu. Je plný nečakaných stretnutí, ľudí, udalostí. Aprílové vydanie časopisu Akademik ponúka príspevky, ktorých spoločnou črtou je prežitie dobrodružstvo, či získaná skúsenosť. Prináša príbehy kadetov z prostredia vojenských výcvikov, úspechy spoza hraníc i z prostredia športu. Podeliť sa o ne skúsia študenti leteckých odborností, ktorí vo svojom príspevku opisujú dobrodružný výcvik v prežití na Poľane, či kadeti ženijnej špecializácie na ostrých trhacích prácach, ktorí majú za sebou týždeň plný zážitkov a nových informácií. Svoju dávku dobrodružstva si vychutnali i študenti vyslaní na zahraničné cesty do Rumunska, kde na medzinárodnej vedeckej konferencii úspešne reprezentovali školu a získali najvyššie víťazstvá, i tí, ktorí za nás v športe súťažili doma i po celom Slovensku s maximálnym nasadením. Dobrodružstvo je čerešničkou života. Vďaka nemu máme pocit, že žijeme. Dáva nám priestor vyskúšať si svoje sily, rešpektovať vlastné hranice a naučiť sa zdolávať prekážky. Je šancou prežiť život plnohodnotne.

-redakcia-

AOS V OBRAZOCH

Rektor AOS plk. Sabó bol menovaný do hodnosti brigádneho generála

Posledným ceremoniálnym aktom menovania generálov vymenovala prezidentka Zuzana Čaputová dňa 18. apríla 2024 rektora Akadémie ozbrojených síl gen. M. R. Štefánika (AOS) plukovníka Aurela Sabóa do prvej generálskej hodnosti brigádneho generála.

Zároveň spolu s ním menovala do hodnosti generálmajora brigádných generálov Juraja Štefanku a Jaroslava Kráma.

Prezidentka vo svojom príhovore ocenila doterajšie profesijné pôsobenie povýšených dôstojníkov a zdôraznila, že zosobňujú aj prínos Slovenska a OS SR v rámci spojenectva v Severoatlantickej aliancii (NATO).

„Počas vyše štvrtstoročia, čo slúžite v ozbrojených silách, ste si nielen zvyšovali vašu kvalifikáciu a znalosti, ale spolu s nimi ste zvyšovali úroveň a pripravenosť OS SR,“ vyzdvihla prezidentka.

Slová uznania adresovala pri tejto príležitosti i samotným ozbrojeným zložkám. *„Cením si vašu profesionalitu, oddanosť a nasadenie pri prekonávaní kríz, ktorým sme čelili v predchádzajúcich rokoch. Vám osobne i všetkým občanom Slovenska želám, aby zavládli pokojnejšie časy,“* dodala.

Novovymenovaný brigádny generál Aurel Sabó a rektor našej akadémie v príhovore vyzdvihol štyri piliere definujúce profesionálny rast všetkých povýšených - rodinu, samotnú prácu v armáde, vnútorné hodnotové nastavenie a organizačnú kultúru a napokon i kognitívne a fyzické schopnosti, ktoré umožňujú zlepšovať sa.

„Budeme si vážiť a chrániť pevnosť svojich pilierov, aby sme efektívne mohli plniť svoje povinnosti a čo najlepšie slúžiť našej vlasti,“ uviedol na záver rektor AOS brigádny generál Sabó.

text: internet, -sz-, foto: internet

Vzdali sme úctu bojovníkom za slobodu a mier

Mesto Liptovský Mikuláš pripravilo pri príležitosti 79. výročia oslobodenia svojho mesta pamätnú spomienku pri Pamätníku vojakom Červenej armády na Námestí osloboditeľov a v areáli vojenského cintorína na Háji - Nicovô.

Pietneho aktu kladenia vencov sa spolu so zástupcami mesta zúčastnili i čelní predstavitelia Akadémie ozbrojených síl spolu s rektorom plk. gšt. Aurelom Sabóom, členmi Zväzu protifašistických bojovníkov i početnou verejnosťou.

Po úvodných slovách sa prítomným prihovorel primátor mesta Liptovský Mikuláš Ján Blcháč, ktorý uviedol, že mier je dnes tou najväčšou hodnotou a jeho cena je nevyčísliteľná.

„Ctím si pamiatku všetkých, ktorí za našu slobodu zaplatili zraneniami na tele, duši aj životom. Bez ohľadu na národnosť bojovníka.“

text: -sz-, foto: -ds-

20. ročník konferencie Degradácia technických systémov

Významný XX. ročník medzinárodnej vedeckej konferencie Degradácia technických systémov sa uskutočnil v dňoch 3. - 5. apríla 2024 v priestoroch Akadémie ozbrojených síl. Konferenciu tradične organizovali Polytechnika Varšava, Lublinská technická univerzita (Poľská republika), Žilinská univerzita a Katedra strojárstva AOS. Cieľom konferencie bolo prezentovať vedecké poznatky v oblasti degradácie technických systémov a bezpečnostných i obranných technológií.

Konferenciu postupne otvorili prof. Jędrzej Maczak z Polytechniky Varšava, prof. Paweł Drozdziel prorektor pre rozvoj z Lublinskej univerzity, doc. Boris Ďurkech, prorektor pre vedu AOS a prof. Peter Droppa, vedúci katedry strojárstva, ktorí ocenili jej vysokú úroveň zameranú na opätovnú výmenu poznatkov medzi odborníkmi v oblasti vedy, výskumu, inovácií a vplyvu degradácie na technické systémy.

Konferencie sa zúčastnilo viac ako 70 VŠ pedagógov a odborníkov z technickej praxe z Poľska, Ukrajiny a Slovenska, medzi ktorými nechýbali ani zástupcovia študentov. V jednotlivých sekciách zameraných na spoľahlivosť a bezpečnosť, vozidlá, degradáciu systémov, diagnostiku, vojenskú sekciu obrana a bezpečnosť bolo prezentovaných 15 príspevkov.

V posterovej sekcii bolo prezentovaných 32 vedeckých a odborných tém rôzneho zamerania. „Katedra strojárstva sa na konferencii prezentovala veľmi dobre a vedecko-odborné práce jej pedagógov, doktorandov a študentov inžinierskeho i bakalárskeho štúdia vyvolali pozitívny ohlas prítomných odborníkov“, uviedol vedúci katedry strojárstva prof. Ing. Peter Droppa, PhD.

Hlavným cieľom konferencie bolo prispieť k zvýšeniu kvality publikačnej činnosti tým, že najkvalitnejšie príspevky z konferencie boli odporúčané na publikovanie v časopise „Technical Diagnostyka“, „Zeszyty Naukowe“ (Polytechnika),

ktoré sú indexované a evidované v medzinárodných databázach (WOS, SCOPUS). Ostatné príspevky boli odporúčané publikovať do časopisu AOS Science&Military.

Súčasťou dvadsiateho ročníka bolo aj odovzdanie ocenení poľským partnerom za organizáciu konferencie a rozvoj vedy a techniky, ktoré si prevzali prof. Stanisław Radkowski, prof. Jędrzej Maczak, prof. Paweł Drozdziel a Dr. Hab. Marcin Jasinski. Zároveň od poľských partnerov prijali ocenenie i doc. Boris Ďurkech, prof. Peter Droppa a mjr. Ing. Vladimír Kadlub za kvalitu a rozvoj vedeckej konferencie.

text: KtS, foto: -ds-

Pietna spomienka a ocenenie politických väzňov

Pri Župnom dome v Liptovskom Mikuláši sa zišlo v stredu 17. apríla 2024 niekoľko desiatok ľudí pri udelení Pamätných medailí ministra obrany SR desiatim bývalým príslušníkom pomocných technických práporov – vojenských táborov nútených prác.

Šiestim bolo ocenenie udelené in memoriam. Podujatie zorganizovala Konfederácia politických väzňov Slovenskana čele s predsedom Petrom Sandtnerom.

Ten v príhovore zdôraznil potrebu oceniť týchto ľudí, pretože „pre nesúhlas s vládou mocou trpeli nielen oni, ale boli postihnuté celé ich rodiny“.

Medaily oceneným odovzdal generálny riaditeľ sekcie ľudských zdrojov Ministerstva obrany JUDr. Martin Rímeš. Zhromaždeným sa prihovril zástupca primátora mesta Lipt. Mikuláš Ing. Rudolf Urbanovič, pomocný biskup Spišskej diecézy Mons. Ján Kuboš a generálny duchovný OS SR a OZ SR plk. Viktor Sabo.

Za ocenených sa prihovril Pavel Tomko, syn evanjelického farára.

Dôstojnú atmosféru podčiarklo vystúpenie dychovej hudby a čestnej jednotky z Akadémie ozbrojených síl gen. Milana Rastislava Štefánika pod vedením kpt. Pavla Tkáča.

text: mjr. Mgr. Ľubomír Kordoš

Študenti katedry strojárstva víťazne na SECOSAFT 2024

V dňoch 11. a 12. apríla 2024 sa konal 29. ročník medzinárodnej študentskej vedeckej konferencie „SECOSAFT 2024“. Konferenciu organizovala "NICOLAE BALCESCU" Land Forces Academy v meste Sibiu v Rumunsku.

Vysoká škola je jednou z 5-tich vojenských vysokých škôl v Rumunsku a jej cieľom je vzdelávanie a príprava kadetov pre pozemné vojsko rumunskej armády.

Už po niekoľkokrát sa na spomínanej študentskej konferencii zúčastnili aj traja študenti Akadémie ozbrojených síl študijného programu zbraňové systémy, zbrane a ich časti, ktorých v zahraničí sprevádzali mjr. Ing. Vladimír Kadlub a npor. Ing. Tomáš Rázga. Celkovo 314 prác bolo rozdelených do 6 bakalárskych sekcií a 4 sekcií určených pre budúcich inžinierov alebo magistrôv.

Všetci traja študenti súťažili vo veľmi silnej konkurencii v sekcii „*Technical Sciences*“. Odborná komisia mala v tejto sekcii veľmi náročnú úlohu, keďže všetky práce boli veľmi kvalitné a mali vysokú výpovednú hodnotu. Voj. 1. st. Bc. Ján Lysý zaujal svojou vedeckou prácou „*Analysis of the Crank Mechanism of the UTD 20 Engine*“ a získal špeciálne čestné ocenenie za kvalitnú prácu (konzultant: mjr. Ing. Vladimír Kadlub). Voj. 1. st. Bc. Jakub Handzilko so súťažnou prácou „*The Concept of Tracked UGV with Variable Geometry – Proposal and Realisation*“ (konzultant: doc. Ing. Vladimír Popardovský, PhD.) a voj. 1. st. Bc. Jakub Kolečár s prácou „*Stabilization Wing-Tip Dropping Device for UAS*“ (konzultant: kpt. Ing. Martin Bartoš, PhD.) nadviazali na predchádzajúce

ročníky a obidvaja obsadili prvé miesto v sekcii. Slovenská „*družina*“ z Akadémie ozbrojených síl sa počas konferencie tešila veľkej pozornosti a uznaniu zo strany usporiadateľa, ale aj súťažiacich. Svojimi praktickými ukážkami a vedomosťami týkajúcimi sa prezentovanej problematiky zaujali svojich kolegov a hlavne hodnotiacu komisiu. Patrí im poďakovanie za vzornú prezentáciu našej alma mater v zahraničí, rovnako tímu pedagógov katedry strojárstva, ktorí im vytvárajú priestor vo vede a výskume.

text, foto: mjr. Ing. Vladimír Kadlub, npor. Ing. Tomáš Rázga

Zahraničná aktivita kadetov katedry elektroniky

Kadeti katedry elektroniky voj. I. st. Bc. Viktória Čorbová (I12EZS) a voj. I. st. Juraj Gavenda (B32EZS) reprezentovali Akadémiu ozbrojených síl (AOS) v dňoch 25. - 30. marca 2024 na medzinárodnej aktivite „STUDENTS` INTERNATIONAL WEEK“.

Predmetná aktivita bola organizovaná v Brašove v Rumunsku tamojšou „HENRI COANDĂ“ Air Force Academy a zúčastnili sa jej kadeti vojenských vysokých škôl z 11 krajín (Rakúsko, Lotyšsko, Belgicko, Francúzsko, Bulharsko, Rumunsko, Poľsko, Slovensko, Portugalsko, Spojené kráľovstvo, USA).

Kadeti plnili úlohy podľa stanoveného harmonogramu, pričom cieľom uvedenej aktivity bolo vzájomné zdieľanie skúseností z vysokoškolskej prípravy budúcich dôstojníkov z rôznych krajín. Okrem iných úloh predstavili zúčastneným krajinám domovskú krajinu aj históriu a súčasnosť AOS. Kadeti AOS vzorným spôsobom reprezentovali Slovenskú republiku a materskú vzdelávaciu inštitúciu.

text, foto: internet

Budúci piloti na Poľane

Po januárovom výcviku v prežití a špeciálnej telesnej príprave pre druhákov a štvrtákov z Leteckej fakulty Technickej Univerzity v Košiciach, ktorá sa konala v Nízkych Tatrách, prišiel tentoraz rad aj na tretíakov a piatakov.

Výcvik prebiehal od 11. do 15. marca 2024 zväčša v ikonickom území stratovulkánu v Chránenej krajinskej oblasti Poľana.

Hneď v prvý deň boli frekventanti výcviku vysadení v horskom sedle Tlstý javor, teda v centrálnej časti Veporských vrchov, ktoré oddeľujú katastrálne územie Čierneho Balogu a Hriňovej. Odtiaľ nasledoval približne hodinový peší presun po hrebeni a následná rekognoskácia miesta určeného na prenocovanie v teréne. Sneh už síce v lese ani na lúkach nebol, ale tisícmetrová nadmorská výška dávala predpoklad chladnej noci.

Po upresnení miesta budúceho nocľahu kadeti pokračovali v pochode cez Obrubovaneckú dolinu až do známeho Lesníckeho skanzenu vo Vydrowskej doline v Čiernom Balogu.

Druhý deň absolvovali cvičiaci povinnú inštruktáž od skúseného lektora. Vďaka dobrým vzájomným vzťahom prijal pozvanie bývalý riaditeľ špeciálneho výcviku Centra výcviku Lešť mjr. v. v. Juraj Antol. Hoci je už od decembra v zálohe, ani na okamih nezaváhal odovzdať svoje bohaté teoretické a praktické skúsenosti našim budúcim vojenským pilotom.

Osobne dohliadal na prípravu prístreškov, založenie ohňa pomocou kresadla a úpravu vody. Keď boli nachystané zásoby dreva na celú noc, prišla na rad príprava stravy.

Kto neskúsil, neuverí ako skvelo môže chutiť mäso opečené na rozpálenom kameni pred provizórnym prístreškom. Únava z celého dňa zariadila pomerne skorý nástup spánku. Romantiku nocľahu pod holým nebom posiatym hviezdami načas prerušilo neďaleké zavíjanie vičej svorky. Fantázia, a ako na druhý deň niektorí priznali, aj určitá dávka rešpektu zariadila, že sa nenašiel nikto s chuťou ponocovať pred prístreškom a rušiť zabehnutý nočný kolorit pravej divočiny.

Ďalší deň, hneď po výdatných raňajkách, kadetov nečakal oddych, ale viac ako 20 kilometrový presun náročným horským terénom. Ten začal v obci Osrbliie, pokračoval cez geografický stred Slovenska, ktorý tvorí vrchol Hrb s výškou 1254 m.n.m. a 40 metrovým vysokým skalným bralom padajúcim kolmou stenou na sever a západ.

Vrchol Hrb tvorí spoločný masív s južne ležiacim Veprom a západným susedom Ostrým grúňom. Po dosiahnutí najvyššieho bodu trasy už nasledoval len pozvoľný zostup do lesníckej osady Kyslínky ležiacej v Hrochoťskej doline. 12 členná skupina budúcich pilotov mohla cestou obdivovať pobytové znaky medveďa hnedého. Poľana je známa tým, že sa tu nachádza najväčšia populácia tejto šelmy s počtom takmer 200 kusov.

Z dôvodu naplnenia týždenného plánu výcviku patril ďalší deň špeciálnej telesnej príprave. Miestom nácviku boli južné svahy Chopku od Derešov až po Krupovú, kde si kadeti precvičovali základný metodický rad zjazdového lyžovania, ale aj modifikované oblúky v neupravenom zalesnenom teréne a v hlbokom snehu. V podvečer absolvovali lekcii záchranu topiaceho a pomoci unavenému plavcovi.

Poslednou precvičovanou témou boli zásady praktickej prvej pomoci pri rôznych typoch úrazov od popálení, krvácania až po zlomeniny.

Na záverečnom brífingu sa inštruktóri aj cvičiaci zhodli, že hoci sú body programu takýchto zamestnaní striktné dané, zatraktívnenie a nové impulzy prináša hlavne obmena výberu lokalít.

text : nrtm. PaedDr. Bc. Miroslav Štubňa, telovýchovný pracovník 51.krídla Prešov

Príprava na certifikáciu v Simulačnom centre AOS

V rámci prípravy na previerky bojovej pripravenosti 13. ťažkej mechanizovanej práporovej skupiny (ďalej len „13. ťmprsk“) plánovanej v mesiaci september 2024 sa príslušníci veliteľstva a štábu 13. ťmprsk zúčastnili od 15. do 19. apríla 2024 cvičenia „LIONESSE 2024“ v Simulačnom centre AOS v Liptovskom Mikuláši.

Cvičenie bolo vedené formou komplexného štábného nácviku s podporou simulácie a systému hC2 za riadenia Veliteľstva 1. mechanizovanej brigády. Jedinečnosť cvičenia bola i v prepojení hC2 so simulačným nástrojom SWORD a s prepojením na ďalšie komunikačné a podporné prvky simulácie. Nakoľko syntetické prostredie bolo tvorené z viacerých inšancií dislokovaných v rôznych útvaroch, súčasťou cvičenia bolo aj testovanie možností v oblasti budovania rezortnej výcvikovej simulačnej dátovej siete.

text: Simulačné centrum, foto: -ds-

Prezentácia VŠ na veľtrhoch Alma mater

Ministerstvo školstva pripravilo pre budúcich absolventov stredných škôl projekt miniveľtrhov ALMA MATER 2024 s cieľom prezentovať súčasným stredoškólakom slovenské vysoké školy a napomôcť s ich výberom. Hlavnou myšlienkou aktivity bolo dostať školy do každého krajského mesta, prispieť k zníženiu odlivu mozgov zo Slovenska, zvýšiť povedomie o slovenských vysokých školách a tiež predstaviť štipendijnú schému Študuj doma, Slovensko ťa odmení, ktorá aj tento rok prináša budúcim prvákom možnosť získať motivačné štipendium 9000 € (v niektorých prípadoch až 16 500 €) počas troch rokov štúdia na vysokej škole na Slovensku. AOS sa s možnosťami štúdia predstavila v Žiline, Prešove, Košiciach a v Bratislave. Na veľtrh prišlo veľa študentov a záujem o našu školu bol vysoký. Naši tretiaci vysvetľovali záujemcom proces prijímacieho konania, odpovedali na rôzne otázky týkajúce sa štúdia, ale aj vojenského výcviku, ubytovania, denného režimu kadeta a možností trávenia voľného času.

„Veľmi sa nám osvedčilo, že tentokrát prezentovali štúdium aj naši kadeti. Diskusie s uchádzačmi boli menej formálne, keďže informácie im poskytovali viac menej rovesníci a záujemcovia túto možnosť ocenili“ uviedla vedúca oddelenia vysokoškolského vzdelávania Ing. Zuzana Brestovská.

text, foto: zb-

Kurzy organizované akadémiou

- Dňa 26. apríla 2024 sa v aule AOS uskutočnilo slávnostné zhromaždenie pri príležitosti ukončenia 29. základného veliteľsko-štábného kurzu organizovaného Centrom vzdelávania AOS. Kurz absolvovalo celkovo 75 príslušníkov rezortu obrany SR.

Slávnostného ukončenia sa zúčastnili generálny riaditeľ sekcie ľudských zdrojov MO SR JUDr. Martin Rímeš, rektor AOS brigádný generál Aurel Sabó, PhD., náčelník štábu pre operácie GŠ OS SR brigádný generál inžinier Ivan Balog, poverený riaditeľ centra vzdelávania pplk. Ing. Peter Gerec, PhD., ktorí úspešným absolventom odovzdali odznak absolventa a osvedčenie o absolvovaní kariérneho vzdelávania a popriali im veľa pracovných úspechov v zastávaných funkciách v prospech rezortu MO SR.

- V dňoch 22. - 26. 4. 2024 sa na oddelení medzinárodných kurzov AOS uskutočnil 11. IPJO- Vstupný kurz plánovania spoločných operácií. Tentokrát sa ho zúčastnili traja zástupcovia z Gruzínska, jeden z Arménska a jeden z Alžírka.

Kurz absolvovali aj štyria príslušníci Ukrajinskej Armády vďaka programu NATO DEEP, ďalej deväť dôstojníci z OS SR a jeden príslušník AOS.

- Dňa 23. apríla 2024 zasadala komisia NGŠ OS SR a rektora AOS pre vzdelávanie a výcvik, ktorej predsedali ZNGŠ-NŠ generálmajor Peter Babiari, gen. riad. SEL'UZ MO SR JUDr. Martin Rímeš a rektor AOS brigádný generál Aurel Sabó. Hlavným bodom rokovania bola diskusia k návrhom upravených profilov absolventov kurzov kariérneho vzdelávania poskytovaných v AOS.

- Akademická knižnica AOS prichystala pre svojich čitateľov výstavu, ktorou si pripomína 20. výročie vstupu SR do Severoatlantickej aliancie a Európskej únie. Výstava bola inštalovaná v priestoroch požičovne v dňoch 8. 4. - 1. 5. 2024.

Okrem iného ponúkala informácie o: Organizácii NATO pre vedu a výskum, vzdelávaní v NATO (AOS sa stala 1. vojenskou vysokou školou v rámci európskeho priestoru vysokoškolského vzdelávania, ktorá získala inštitucionálnu akreditáciu NATO pre vzdelávanie zamerané na interoperabilitu a kompatibilitu v rámci NATO operácií realizované odd. medzinárodných kurzov a o Erasme.

- V dňoch 11. - 22. marca 2024 zorganizovalo Simulačné centrum v spolupráci s kadetmi 4. ročníka streleckú súťaž pre študentov 1. roč. Súťaže sa zúčastnilo 17 tímov pozostávajúcich z 8 kadetov. Počas dvoch týždňov súťažili medzi sebou v CQB hale. Účelom bolo podporiť tímovú spoluprácu kadetov a zároveň zlepšiť ich zručnosti v manipulácii so zbraňou.

Po dvoch týždňoch vyvrcholila súťaž dňa 27. marca 2024 finálovým súbojom dvoch najlepších družstiev. Finálové tímy si odniesli zaujímavé ceny a ocenenie dostal i najlepší strelec spomedzi kadetov – voj. 1. st. Michal Rabatin.

Kadeti na ostrých trhacích prácach

V dňoch 8. - 12. apríla 2024 sa kadeti 4. ročníka ženijnej špecializácie študijného programu bezpečnosť a obrana štátu zúčastnili výcviku v ostrom trhaní vo VVP Turecký Vrch spolu s príslušníkmi 901. ženijného práporu.

Kadeti pracovali s ostrou ženijnou muníciou, pričom uplatňovali nadobudnuté teoretické vedomosti získané dôsledným štúdiom v odborných ženijných predmetoch.

Po celý čas sa im venovali skúsení velitelia z 901. ženijného práporu. Kadeti zvládli prácu s normálnym aj špeciálnym ženijným náloživom, zostavovanie časových roznečovačov, elektrických aj neelektrických roznetových sietí, ako aj samotnú činnosť pri „odpaľovaní“ náloží a výbušnom ničení rôznych prvkov.

Výcvik s ostrou ženijnou muníciou bol podľa slov kadetov veľmi obohacujúci:

„Bolo skvelou skúsenosťou zúčastniť sa tohoto výcviku, pretože nám to pomohlo najmä lepšie pochopiť účinok trhavín na jednotlivé prvky, ako aj dôležitosť dodržiavania bezpečnostných opatrení pri trhacích prácach.“

text: voj. 1. st. Bc. Daniel Balog, foto: voj. 1. st. Bc. Michal Mika a voj. 1. st. Bc. Krištof Konečný

Výcvik kadetov - ženistov

V dňoch 15. - 19. apríla 2024 pokračoval výcvik kadetov 4. ročníka ženijnej špecializácie študijného programu bezpečnosť a obrana štátu, ktorí sa v predošlom týždni zúčastnili výcviku v mínovaní a odtarasovaní v 901. ženijnom prápore Sered'

Po teoretickej príprave si kadeti osvojili mínovanie rojnicovým spôsobom, mínový povrazec, mínovanie brodov a následne aj odtarasovanie, pričom pracovali s svičnou ženijnou muníciou.

Prešli si pracoviskami technickej kontroly mín, adjustácie mín a následne aj pokladaním mín. V rámci problematiky odtarasovania sa bližšie zoznámili so samohybným výbušným odmiňovačom (SVO), jeho obsluhou a prakticky si vyskúšali aj jeho nabíjanie. Po celý čas sa im venovali skúsení inštruktori zo ženijnej rotý bojovej podpory.

Vo štvrtok 18. apríla absolvovali záverečnú skúšku z predmetu „trhaviny a ničenie“ pred skúšobnou komisiou, ktorú tvorili ženijní odborníci z OS SR aj AOS. Všetci kadeti pred komisiou úspešne preukázali svoje vedomosti v oblasti bezpečnostných opatrení pri práci so ženijnou muníciou a pri trhacích prácach, v oblasti zásad trhacích prác vo vojenstve a obhájili projekty výbušného ničenia zložitých objektov.

text: voj. 1. st. Bc. Daniel Balog a voj. 1. st. Bc. Jakub Longauer,
foto: voj. 1. st. Bc. Michal Mika

50 rokov vojenského vysokého školstva na Liptove

Spojovacie vojsko - časť 6.

Rozkazom prezidenta republiky č. 08 z 28. júna 1972 a vykonávacím rozkazom ministra národnej obrany č. 009/1972 bola zriadená aj Vysoká vojenská technická škola v Liptovskom Mikuláši ku dňu 1. 9. 1973 s cieľom prípravy veliteľov a technikov protivzdušnej obrany a spojovacieho vojska.

Vzdelávanie spojárov bolo už pred rokom 2004 poznačené pretrvávajúcimi reorganizáciami a prijatá koncepcia reorganizácie vysokoškolskej prípravy (ako súčasť koncepcie Ozbrojených síl „Model 2010“) bola predzvesťou podstatného zníženia počtov školených študentov a personálu. Prestali sa v týchto rokoch prijímať študenti do prvého ročníka a aj prijímanie civilných študentov bolo úplne zastavené.

Zákonom národnej rady SR č. 445/2004 Z. z. bola Vojenská akadémia zrušená a štafetu prípravy vysokoškolsky vzdelaných vojenských profesionálov preberá jediná vysoká škola v Slovenskej republike Akadémia ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika, ako štátna vysoká škola. Tým istým zákonom bola zriadená aj Národná akadémia obrany maršala Andreja Hadíka ako vzdelávacie a výcvikové centrum na zabezpečenie vzdelávania formou kariérnych, odborných a iných kurzov. Táto bola v procese transformácie rezortu obrany a národného systému vojenského vzdelávania a výcviku a jeho integrácie v Liptovskom Mikuláši k 31. augustu 2008 zrušená, a to na základe zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 144/2008.

V roku 2004 bola zrušená **Fakulta zabezpečenia velenia** a na doštudovanie finálnych ročníkov bola rozkazom rektora VA k 15. augustu 2004 vytvorená integrovaná **katedra zabezpečenia velenia** spojením vybraných štruktúr katedry telekomunikácií, katedry organizácie spojenia a čiastočne katedry informatiky a výpočtovej techniky. Vedúcim katedry bol ustanovený plk. doc. Ing. Ján Pillár, PhD. Katedru tvorili štyri skupiny: telekomunikačných systémov (vedúci pplk. Ing. Milan Gottstein, CSc., rádiokomunikačných systémov (vedúci Ing. Vladimír Janove, CSc.), riadenia komunikácií (vedúci Ing. František Matyáš, PhD.), informačných technológií (vedúci Ing. Drahoslav Tášik).

Už počiatočná prognóza, že na Akadémii ozbrojených síl gen. M. R. Štefánika sa predpokladá príprava len v 1. stupni vysokoškolského štúdia (bakalár) jasne predikovala zánik všetkých katedier profilujúcich odborností a špecializácie.

Táto skutočnosť len urýchlila odchod vysoko kvalifikovaných pedagogických pracovníkov do výsluhového dôchodku alebo na iné pracoviská. Tak z katedry zabezpečenia velenia, ktorá mala pri vzniku 19 pedagógov, postupne odišli: do zálohy pplk. Ing. Ondrej Víťaz, CSc., pplk. Ing. Gajan, kpt. Ing. Pavel Pastrňák, pplk. Ing. Drahoslav Tášik, na katedru elektroniky pplk. v. v. Ing. Rudolf Huna, Ing. Jana Staroňová, k iným zložkám kpt. Ing. Michal Turčaník, kpt. Ing. Rastislav Mudroň.

Na katedre ostali len 11 pracovníci, ktorí dokončovali vzdelanie v odbore elektronika a telekomunikačná technika, v špecializácii vojenská spojovacia technika a REB a komunikačné a informačné technológie u interného civilného štúdia. Napriek zníženému počtu pedagógov, katedra pokračovala vo vedeckej práci, spolupráci

s OS SR, dodávateľskými firmami komunikačných a informačných technológií (Thales, BAE) a v poslednom roku svojej existencie tiež usporiadala konferenciu „C2I v podmienkach Ozbrojených síl SR. Katedra svoju činnosť ukončila v roku 2006.

Otvorenie ukážky technológií Thales pre GŠ OS SR na PSC Kaleník

Učebno výcviková základňa pôvodných odborných katedier na prípravu spojovacích odborníkov bola likvidovaná v niekoľkých krokoch. Aby boli uvoľnené priestory pre NAO a novo dislokované katedry AOS, bolo celkom zrušených 19 odborných učební. Niektoré učebne napr. VŠOT R-3MT, R-4MT, R-3AT prešli pod správu NAO (po jeho zrušení v roku 2008 ich prebrala katedra elektroniky).

Rádiová technológia z 1.n.p. sekcie katedier „A“ bola v roku 2004 a 2005 demontovaná a jej časť vozidlových rádiových staníc s malým výkonom a prenosných rádiových staníc bola prevzatá na katedru elektroniky. Vybrané laboratóriá s digitálnymi spojovacími technológiami (ALCATE S-12, UE-60D, UE-300, ...) boli v roku 2006 s výraznou pomocou firiem TESLA, a.s. Liptovský Hrádok a MADACOM, a.s. Liptovský Hrádok presťahované a čiastočne repasované na katedru elektroniky (UE-300PHONET).

Budovanie učebne výcvikovej základne na prípravu spojovacích odborností a garanciu nad prípravou odborníkov špecializácie C-610 pre ČVO 600, 601, a ďalších, podľa novej študijnej dokumentácie v odbore elektronika prevzala katedra elektroniky, skupina automatizácie a komunikačných technológií, ktorá bola v rámci pretrvávajúcich optimalizačných procesov a transformácie aj na AOS po niekoľkých rokoch zrušená.

V štvorročnom bakalárskom štúdiu boli vyučované predmety: **rádioelektronické systémy, komunikačné systémy, audio a videotechnika, znalostné a expertné systémy.** Vo vzdelaní po zrušení Národnej akadémie obrany maršala Andreja Hadíka, katedra elektroniky realizovala vzdelávanie spojárov aj vo vstupnom odbornom dôstojníckom kurze (VODK 6 mesačný), ZVŠK, VVŠK.

Obdobie rokov 2005 až 2012 bolo aj na katedre elektroniky poznačené transformáciou ozbrojených síl, hľadaním optimálneho modelu ich fungovania, čo malo za následok ďalšie znižovanie počtu zamestnancov. Kým na počiatku v oblasti prípravy „spojárov“ mala katedra 5 pracovníkov (doc. Ing. Marko, Ing. Babjak, Ing. Huna, Ing. Staroňová, Ing. Siebert), v roku 2012 zostali len dvaja.

Na pracovisku katedry elektroniky nemal miesto ani kpt. Ing. Marek Hovanec (z katedry zabezpečenia velenia), ktorý v rámci dobiehajúceho doktorandského štúdia (vyhláška Ministerstva školstva SR č. 131/1997 Z. z.) úspešne ukončil štúdium v roku 2008 vo vednom odbore vojenské spojovacie a informačné systémy.

V roku 2016 boli akreditované programy pre 1. a 2. stupeň a v roku 2018 prešla Akadémia ozbrojených síl komplexnou akreditáciou všetkých študijných programov a tak poskytuje vzdelanie vo všetkých troch stupňoch vysokoškolského štúdia. Odborníci na spojenie boli v tomto období pripravovaní „dvojkoľajne“ na **katedre elektroniky** v študijnom programe elektronické zbraňové systémy (ČVO 600) a na **katedre informatiky** v študijnom programe vojenské spojovacie a informačné systémy (ČVO 460). Oba študijné programy v príprave spojovacích odborníkov však mali prepracované logické väzby, ktoré rešpektovali špecifiká prípravy pre funkčné miesta v rámci útvarov a zložiek KIS OS SR. Obe katedry dlhodobo spolupracujú vo vedeckej oblasti, poriadajú medzinárodných konferencií „Nové smery v spracovaní signálov“ a „Komunikačné a informačné technológie“, ktoré sú realizované striedavo každý druhý rok.

Medzinárodná konferencia „Komunikačné a informačné systémy“ Tatranské Zruby - 2011

Pedagógovia katedry elektroniky počas tohto obdobia riešili množstvo vedeckých úloh pre potreby rezortu (napr.: Príprava ľudských zdrojov pre mobilný komunikačný systém ozbrojených síl SR AGA-4-2007, Optimalizácia rádiového spojenia OS SR s využitím GIS). Priebežne sa podieľali na podnikových, kontrolných a vojskových skúškach novo zavádzaných komunikačných a informačných technológií. Medzi najvýznamnejšie patrili skúšky C2SYS TS (Lešť 2005), MOKYS (Prešov, Ružomberok, Liptovský Mikuláš, Kaleník 2007 až 2012), Bojový komunikačný rádiový systém BKRS (Levice 2009), školenia na rádiové technológie firmy R&S, Tadiran (Elbit), Harris, technológiu WiMAX a ďalšie mobilné rádiové a rádioreléové technológie.

Súčasne so zavádzaním nových komunikačných a informačných technológií katedra modernizovala učebno výcvikovú základňu a viedla výcvik na techniku v laboratórnych aj poľných podmienkach. Na výcvik zriaďovania a prevádzky modernej mobilnej a nasaditeľnej spojovacej techniky katedra elektroniky využívala techniku ZaNKIS v Ružomberku priamo na základni počas praxe a stáže študentov, prípadne pristenú vo výcvikovom priestore Kaleník. Prenosná rádiová technika sa krátkodobo zapožičiava od útvarov OS SR, prípadne od dodávateľov pre OS SR.

Katedra elektroniky rozvíjala medzinárodnú spoluprácu s NATO, pedagogickí pracovníci sa pravidelne zúčastňovali cvičenia Combinet Endeavor, na ktorom získali cenné skúsenosti z riešenia kompatibility KIS v rámci NATO.

Spolupráca s výrobnými a dodávateľskými podnikmi (BAE Systems, Vývoj Martin, Aliter Technologies, Dicom, Elbit, Rohde and Schwarz, Sevotech a ďalšími) vyústila do riešenia nielen teoretických, ale aj konkrétnych riešení problémov spojených so zavedením techniky do výzbroje OS SR. Vzájomná spolupráca prispela k získaniu praktických poznatkov pre ďalšie školenie spojovacích špecialistov.

Medzinárodná konferencia „Nové smery v spracovaní signálov“ Demänovská dolina - 2016

Pedagógovia garantujúci prípravu odborníkov vo všetkých obdobiach „optimalizácie“ vzdelávacieho systému sa dokázali adaptovať na spoločenské zmeny, zmenu dodávateľov technológií aj vývojové tendencie v rozvoji komunikačných a informačných systémov i ich operačne taktického použitia v OS SR.

So znižovaním počtu personálu však nutne dochádza aj k zníženiu potenciálu na výchovu novej generácie vzdelaných pedagógov - nositeľov vedecko-pedagogických titulov a udržanie kroku s najnovšími poznatkami vedeckého výskumu v oblasti komunikačných a informačných systémov.

V roku 2023 sa habilitoval jeden z posledných „spojárov“ a získal vedecko-pedagogický titul „doc.“ Ing. Dr. Marián Babjak.

Ostáva však nádej, že sa nájdu mladí študenti a budú im vytvorené aj personálne podmienky na štúdium v 3. stupni vysokoškolského štúdia aj v tomto odbore. Techniku pre komunikačné a informačné systémy si môžu OS SR kúpiť, no odborníkov na manažment prevádzky a zabezpečenie kvalitných služieb na podporu systémov velenia a riadenia v krízových situáciách si musíme vychovať a vyškoliť na vysokej škole.

Výcvik študentov v obsluhu na mobilnom spojovacom uzle MSU-1

To nepôjde bez kvalitných pedagógov, ktorým boli a sú tieto historické spomienky publikované v ostatných číslach časopisu „Akademik“ venované ako poďakovanie za vysokoškolské vzdelávanie spojovacích odborností za celé jedno polstoročie.

Spracoval: doc. Ing. Martin Marko, CSc.
foto: archív autora

Strelecká súťaž Krtko cup 2024

3. ročník súťaže v simulovanej streľbe z krátkej a dlhkej zbrane Krtko cup sa uskutočnil 17. apríla 2024 v priestoroch Simulačného centra Akadémie ozbrojených síl.

Tento rok sa akcie zúčastnil rekordný počet tímov (54 strelcov), ktoré tvorili kadeti, účastníci kurzu DKA VŠ a zamestnanci AOS. 9 družstiev súťažilo v tímovej 6-člennej, ale aj individuálnej streľbe. Hodnotil sa súčet výkonov v streľbe z krátkej zbrane (vzdialenosť 15 m) a dlhkej zbrane (vzdialenosť 25 m).

Súťažiaci mali 5 nástrelných rán a 10 súťažných výstrelov (časový limit 1 minúta) s bodovým hodnotením od 0-10. Najlepší výkon v krátkej zbrani dosiahol kadet prvého ročníka Peter Kobík, ktorý zaznamenal 99 zásahov zo 100.

V dlhkej zbrani dosiahol účastník kurzu DKA VŠ Mário Paľo výkon 96 bodov zo 100.

Najlepší individuálni strelci súťaže boli:

1. Mário Paľo (DKA VŠ) - 192 bodov z 200 bodov
2. Patrik Ďurica (2. ročník AOS) - 190 bodov z 200 bodov (po rozstrele)
3. Miroslav Kňazovický (DKA VŠ) - 190 bodov z 200 bodov (po rozstrele)

Kadeti na bedmintonovom turnaji v Žiline pod záštitou UNIZA

Dvaja kadeti 4. ročníka AOS sa 17.4.2024 zapojili do bedmintonového turnaja v Žiline, ktorého sa zúčastnilo ďalších 36 mužov a 12 žien.

Kadetovi Igorovi Dikymu sa podarilo dostať do najlepšej šestnástky, kde vypadol s víťazom turnaja, kadetka Kristína Tesáková sa prebojovala až do finále, v ktorom síce prehrala, no domov si odniesla výborné druhé miesto.

Kadeti bojovali aj v súťaži štvorhier, kde vytvorili zmiešanú dvojicu a zo 16 družstiev sa umiestnili na peknom 4. - 8. mieste pavúka.

Podujatie bolo veľmi dobre zorganizované, zúčastnili sa ho študenti z vysokých škôl z Bratislavy, Žiliny a Liptovského Mikuláša.

text, foto: KTVaŠ

Kadeti navštívili žiakov základnej školy

Dňa 15. 4. 2024 navštívili kadeti 3. ročníka ZŠ Márie Rázusovej-Martákovkej v Liptovskom Mikuláši. Pre tunajších deviatakov si pripravili zaujímavú prednášku i sprievodné aktivity.

Témou dopoludnia boli jadrové zbrane a ich ničivé účinky, hygienická a čiastočná očista materiálu, ochrana pred svetelným žiarením a radiáciou, ale i použitie prostriedkov individuálnej ochrany.

text, foto: AOS

